

هشل

هشل

هدل هطل

هدل

هدل

هرجل

هشل

هرطل هسکل

هرقل

هطل

هرکل

هرل

هرول

هرل

هزبل

منه ریح ک افتد ۲۲ آهلی هدلی نعتان است
تهدل سست شدن لهما و فردا فتان
شاخها سے درخت بدل بالفتح شاخ سر فرود
آورد -

هدل - هدل - بکسرتین جامه کنه بده منال
سجله ریگ بسیار درخت -

هدل - هدلول - بالضم مدسک - و تیر سبک
و تل خردن ایل سچ - بودامه چنان بگردن آمدن
بول شتر - واضطراب کردن در دویدن و تنبیه
ولو و میو ذل استقامه اذ انقض - چیز مصدق است
و نام مردی تهرکی مشهور -

هدل - هدل - نوبه رضار -

هرجل - هرجله - برختار شوریه و هر چه
تیز رونم زانده و جلده نازک و نازک -

هرطل - هرطال - با کسر و راز -

هرقل - هرقل - بکسرتین علی وزن خندت
لمک روم و یقال هرقل بوزن و شق -

هرکل - هرکوله - علی وزن برودت و خست
شکر ف اندام لرزان سرین بر اکلته جانسه
سوی دریا -

هرل - هرل - بر کندن موه شعر بر اسیل
مویها سے افتاده -

هرول - هرول - نوعی از خنار و دودین -

هرل - هرل - بیوده ض مد ریح ک اک
هزال بالضم لا غری یقال نزلت الدابة هزالا -

مجمولا و نزلت نزلت هزالا و ایل حنا ایل نزل
القوم اذ صابت مواشیم ستمه سے تعط
گذلت -

هزبل - و یقال ما قیس هر بلبله ای شی -

هشیل - هشیله - اللغ مشترک بده دستور می خصم
برند و بازگردانند -

هشیل - هشیله - زن ضخم میان سال - و ناقه
بسیار شیر - و آوازه های مردم هیشیل لشکر بسیار -

هطل - هطل - پیایه شدن باران و اشک
در رفتن آن ریح ک اک ۲۲ هطلان هطل
کذک سحاب هطل و سطر هطل لغت من هطل
جمع ماطل و نیمه هطل و لایقال سحاب هطل لغت

امراة حسنا و لایقال رطل احسن - هطل بالکسر
مشترکانه و کشنده ناقه هطل استه رود کابل هطل
نام کوهی واریک با بارنده و طایفه گروه از مردم
ترک که غلبه و ایل طرستان هیشیل رو باه و گوری

انکه - اهرم -
هشیل - هطل - بالکسر شمرخ هوام -
هشیل - هشیل - شکوه و کله و تیکه - و اسپه
دراز خنجر - و پنا سه بنده و غاثر سالیان -

هطل - هطل - بالکسر راه نونا سغب تم هو قمر
و جبر اهرم سچ - و نام قبیل از هوادن - و آب کله
در ک چاه و ستان ووشاخ - دگوشه سنگ سیا
رنگسته بود هطل درخشیدن برق و روه ۹ ز

شادی یقال هطل وجه و استمل اینتا و روان
شدن اشک استلال - بچینه شدن باران و ابر
تلمیح لاکه لاکه لاکه یقال قد اکثرت من الهطل
ای من قول لاله الا الله و باز پس گفتن یقال کل
خا هطل ای نما جتن - بلل فتحن ترس یقال هطل
فلان بلل ای رج فرقا و اول باران سملت السمان
و ذکب فی اول مطر یا یقال هو صوت و قه - و
استمل هطل ای صلاح عند اللولاد - و ایل الهسمر
اذا ریح صوت فی القبیله - و ایل بالتسمیه علی الذبیحة

قوله تعالی و ما ازل لیکر الله لیس فی لودی علیه بغير اسم الله
واصله ریح الصوت - و ایل الللال و استمل جمولا
و استمل معلوما ای تبین و لایقال اکبل - و یقال الللانا
عن لیلته کذانا نودیدم و لایقال اهلنا و هل کایقال
ادخلنا و قد خل و هو قیاسه لیل الفتحن زهر و هو مرتب
ثوب لیل جامه تنک بافته لیل تنک بافتن جامه
راشتر هطل اے رقیب قلیل اسم امر القیس بن
ربیع لانه اول من ارق الشعر و یقال لیلته اول
ای کورت بلل آب بسیار و صانی و یقال ذهب بک
هلیمان بکسرتین و تشدید اللام اذا ضرب بکسرتین لا
یدری بلل راندن اسپه بلل شله ای اقرنی بلل مفضعا
هو صوت استقام فاذا جعلته اسما شد تهم - قال
الخلیل قلت لابی القیس بل فی ثریة کان دکتا عیون
الضیاء و یقال شله لیل قال ابن السکیت اذا قیل
لک بل لک فی کذا ای بل لک فی حاجه قل لی فی
ادبالی فی روان لی فیبه و لا نقل ان لی فیبه بلا و یقال
اصاب عنده بله و لا بله امر شیا و قد ذکر فی بله و بل
ایضا یعنی قد قوله لیل لانی علی الانسان امر قداتی
و یعنی یا یقال بل ای الا کذا و کذا ای ای قولا تعالی
بل من اذ غیر الله - و یقال بل القلسه چر الغنمی و بلا
استعمال وحت یقال حی بل الشرید و معناه بله ای
الشرید یعنی یشتا بید و یشتا بستیوی فیه الجمع و الود
و اللوش فتحت یا حی لا تقار الساکنین و تیه سبل
علی النخ و جعلتها اسما و احدا مثل خمسة عشر و اذ الله
علیه قلت حی بلا و الالف لیان الحکره کالهاری فی
کتابیه و حسابیه لان الالف من مخرج الماء و فی
الحدیث اذا ذکر الصالحون فی حق بل لیس معناه علیک
البرای انه من بلل و الصفه و یجوز التوین فی فی بلل هطل
مکرره بلل توین الوقت قد یقولون حی من غیر بل کتواتم

الم

ازم

اسم

اضم

اعظم

اکم

اومتا ايضا كزيد قوم يقال جلت فلانا او متا ايلي او
 اسودت عيني او كاه ايلي نود و فلان مودم بشر اسي
 جمع لعين الادمه و خشونة البشره - اومتا بالضم كندم
 كوني - و وسيلت بجزبي - و تحت سبيدي شتر يقال
 بعير اوم و ناخته اوم و اجمع اوم و يقال هو الاض
 الاسود و المقتلين من الابل - اوم مرد كندم كوني
 اومان بالضم سج - و پدر ادميان و هو ابو البشر
 عليه الصلوة والسلام و اصله بجزين لانه افعال
 الادمه في نوا الثابتة فاذا حركتها جعلتها واد وقلت
 او اوم في الجمع لان الغالب عليها الواو و ليس
 لها اصل في الياء معروفة عن الاضم اوم
 بالضم اومان سبيد باخطا يقال ظهيرة او ما و جاء
 في الشعر اومان ايضا - اوم بالضم اوام بالكسر نان
 خورش اوم بالفتح نان خورش کردن سازد ارگما
 کردن و جمع ف اوم يقال اوم الخبز بالضم و اوم
 الله بينما و كذلك اوم الله بينما و في الحديث و نظرت
 اليها فانه احمرى ان يودم بينكما يعني ان يكون بينكما
 الوفاق و المحبة - اومى اصل اومى موضعى يادوم
 متون الارض لا واحد لها -
 اكرم - اكرم - نشان و علم که در بيان بجهت
 راه بر پاي کنند آرام اومى - و قوله تعالى
 اكرم ذات العباد من لم يرضف جعل ارم اسم و لم
 يرضف لانه جعل عاد اسم اييم و ارم اسم القبيح
 بدلامنه و من قرأه بالاضافة لم يرضف جعله اسم ارم
 و اسم بلدة - اوم بالفتح - و رخت و رخت و رخت و رخت
 و يقال ما بالدا اوم و اريم اى احد - و ارم على القس
 يارم بالكسر اى عض عليه و ارم بالفتح اى كد رجع ف
 ك و يقال ارمت السنة باموان اى اكلت كل
 شئى و سنة ارمه اى مستا صلته ارم سمعت تا فتن

رسن رار ع ف اوم و بالواو اومى ايضا - اوم
 بالضم و انشد يدندان بايقال فلان يحرق عليه الارم
 دندان مى خايد برده و سنگ و جار تير ما و موزان
 كانت مجهد و اية الخلق -
 ازم - ازمه - سختي و قحط ازم سخت شدن سابل
 رجع ف اوم يقال ازم علينا الدهر و يقال اصا
 سنة ازمه اى اى استا صلتهم و ملازمت کردن يقال
 ازم لصاحب اى كرم و كزیدن و باز ايتادن از چیزی
 و پر بزر کردن و فنى احمد يث ان عمره سأل احرش
 ابن كلدته ما للدوا فقال لازم يعنى احميه و كان
 العرب و رفته سخت تا فتن و بغير اجماعه ايضا و مر ذكره
 و نوعى از گيسوى تا فته ازم دك هم آنكه لها فراهم دار
 تا ازم بسيار قيمت بودن بجای ازم تنگى جابى و راه
 تنگ و حوب جابى تا ازم جابى میان مشعرو میان
 اسم - اسامته - بالضم اسم علم شعر يقال نه ا
 اسامته عاد و يار و نام مردى -
 اضم - اضم - لغتين خشم اضمات سج - و خشم
 گرفتن رجع ك اوم اضم نام كوى -
 اعظم - اعظم - مثل اوم حصون لابل رفته و اجمع
 آظام الوا حد اطمه مثل اکت - اعظم اذ ضبط بالضم و
 بضمين نام حصنه در بين آظام بالضم قبض نسكم
 يقال و اطم على الرجل - و بعير باطوم و اعظم البعير اذا
 لم يبل من و ا - اطمه جابى آتش اوم و ختم اطوم
 بالفتح سنگ پشت و فلان تيا اطم عليه اى تيا تخم
 اى شد غضبه عليه - و تا اطم لصيل شتر ك کرد
 سينه سوج -
 اكم - اكمه - نفحات بنه و اجمع اكمات و اكمه بنفحين
 و جمع اكم اكم بالكسر مثل جبل و جبال و جمع اكام
 اكمه بنفحين مثل كتاب و كتب و جمع اكم اكام

مثل عنق و اعناق - اكم ما كنه مرين اكم جمع -
 اكم - اكم - درود درود کردن رجع ك اوم و
 قولم المت بطنك درد و شك شدي كقولم رشدت اكم
 اى اكم بطنك و رشدت اكم - تا اكم درود يا فتن ايام درد
 رسا تيدن ايم درو گين -
 احم - اقم - بالضم اصل هر چیزی و مادر انا ت سج
 و اصل الام اومه و جمع على احمات و يقال الامهات
 للناس الامهات لبسائ و تصغير يا ايتمه و اى ايضا اسم
 امرأة - و يقال يا امه لا تفعل و يا ايت افعال بجان
 التاء من يار الاضافة و يوقف عليها بالهاء - ام ايش
 علم لشكر اتم و التثانف بيان دور دست اتم المشي
 زن اتم القرى مکه اتم البيض شتر مرغ اتم القوم
 رئيسهم - اتم النجوم المجره - اتم الطريق راه بزرگ
 و يقال هو الضيع - اتم الد مرغ پوست مغز سر اتم
 المراس ايضا اتم اخبارت خمر اتم الكتاب لوح
 محفوظ و سوره فاتحه قوله تعالى بين اتم الكتاب و لم
 يقبل احمات لانه على الحكمة و هو كما يقول الرجل بين
 سبعين فتقول نحن معك فحكيه و كذلك قوله تعالى
 و اجلسنا للمتقين اياما - اتم گروه از هر جنس حيوان اتم
 سج - و فى الحديث لا لانا ان الكتاب اتم من الامم
 لا امرت لصلها و هو فى الفظ واحد فى المعنى جمع كالقوم
 و بالامى مردم يقال هم حسان الوجه طوال الام
 و راه و ين و شربيت يقال فلان لا امه لاسه
 لا دين ولا تخلة قوله تعالى انتم خير امة اى خير الامم
 و هنگام قوله تعالى و الاكبر بعد اية و قوله تعالى ولكن
 اخرنا عنم العذاب اى اتمه تعد و و اتمه بالكسر
 نعمت و طريقت و دين و اى لفته فى اتمه و قولم و اتمه
 اى و اى لانه حذف كثره فى الكلام و يقال فى شهر
 رجب اتم زيد تر يد عندي اتم زيد طاهره ف الالف

سقطت الباء من عمدی - ویقال لا اتم کت بهوزم
 ودر عار علیه و در با وضع موضع المرح - اتم بالفتح
 آرننگ کردن یقال اتمه و اتمه و تا اتمه بجهت ای قصد
 و شکرستن اتمه بالمشکله سر که بر پوست دماغ سپیده
 باشد آیم مرد دماغ تباه شده مأموم مثله - ایتمه
 حجر نشدخ به الراس آما تم ح - ویقال للبعیر
 العهد المتاکل لنام مأموم آما تمه بالکسر پیش غازی
 کردن رجع فاض (۲) یقال ام القوم من
 المصلوة ای تمام اقتدا کردن و است المرأة ای
 صارت آما - امام بالکسر پیش رد اتمه ح و الال
 ارمیه علی افعاله مثل ذناب و آینه فاوغت الیم و
 نقل حرکتها الی ما قبلها فلما حرکها جعلوا بابا کما استفتحا
 للبرین و منهم من جمع بین هزین و تصغیر یا و تیه
 نقلت و او الغضه ما قبلها و قبل ایتمه بالباء بلا
 قلب و کتاب قوله تعالی و کل شی احصیناه فی
 الامم تبیین ای فی کتاب عن الحسن و سطر جوب
 و شکره و الاله زمین کراهه و راه و تعالی و انما کتیا اتمه
 ای طریق - امام بالفتح پیش یقال کنت امامه
 قد امه - آما تمه بالضم نام رسنه ایتمه بفتین زودر
 نه نزدیک و چیزه اندک یقال اخذته من
 ام ای من قرب و سألته الا ام ای بسیر و اداری
 اتمه واره ای مقابلهتها - موا تمه بالتشدید و المده
 مقارب - تا تمه مادر خواندن امه بالتخفیف معنی ای
 فی حرب عطف من الاستفهام و لها موضعان
 احد هما ان یقع معا و لالفت الاستفهام معنی ای
 تقول زید عندک ام عمر و المعنی ایها عندک و الثاني
 ان تكون منقطعه عما قبلها خیر کان او استفهاما تقول
 فی ما یخبر انما لابل ام شاکر یا فتی و ذکک اذا توهمته
 و بلا تمه و ذکک الظن انه شاکر فانصرفت عن الاول

خلفت ام شاکر معنی بل الا ان مانع بعد بل یقین و
 بعد ام منظون و تقول فی الاستفهام بل زید منطلق
 ای عمر و حاضر بهت عن سواکک عن الظلاق زید
 و جعلته عن عمر و قام معانین استفهام و اضراب
 و قال الله تعالی لا یزب فیتمه من الکریم العالین
 اتم یقولون انتم و ذنابم کین اصله استفهاما لیس
 قولهم ام یقولون انتم لکنه قال زید التعلیق منضم
 تم قال بل یواحق من ربک کاننا اراد ان
 یبده علی ما قالوا نحو توکک للرجل ایخرب البک
 ام الشراکت تعلم او یقول ایخرب لکن اردت ان
 تفتح عنده ما صنع - و تدخل با م علی بل علی ام
 لکام ام بل عندک عمر و بل تا تمی ام عمر و و
 لا یدخل ام علی بالالف لان الاصل ما وضع للاستفهام
 حرفان احد هما الالف فلا تقع الا اول الکلام و الثاني
 ام فلا تقع الا فی وسط الکلام و بل انما اتم تمام الکلام
 فی الاستفهام فقط فلنکلم لم تقع فی کل مواضع
 الاصل و ام قد تقع زائده فی الشعر کما فی قوله (ع)
 یا رب ام ما کان شی رقصا یعنی ما کان
 اوم - تا اوم - فریه و کلان خلقت گردانیدک
 علف ستور را اوم بزرگ خلقت و بزرگ سر او ام
 بالضم حرارت تشنگی -

دشمن بخت یقوت نفسک خیرانی - اخال بان سبتم
 او تمیم - ای سبتم انبک و تمیم امر انبک - و قولهم ما لکم
 و عام امر بک امر کت و ما شیته حتی یتم و یقیم فیما ان
 الی الیمین و ایمان الی النساء - ویقال الحرب ما یتم
 او قتل الرجال فندع النساء ایامی - ویقال الیمین
 و ایمین مثل اعتمها و اعجمها - الایم منخفا ما قال ابن
 السکیت اصله اتم بالتشدید فتنف مثل تین تین
 و تین و تین ایوم ح - ایام و دو اتم ح - و در
 کردن - زبور خادریقال منه ام الرجل ای
 و عن علی النخل -

آبام - سو اتمیم بضمها ویقال ابیه دورا دست
 به نخله یا ینه و در میان آن هر دورا که هست
 و اباته بالضم ابن عطفان من جذام و ابن سلمه
 و ابن ربهذنی السکون و ابن وهب الله من
 خشم و ابن چشم فی بنی قضاة و اسوا هم فاسا قبا
 او اتمیم الشعلبی - کنز بصر صحابی -

اشم - اشم بی علی فلان - در دناک شد ارجح ک ان
 لغته فی ازم اشموم بالضم و ده دست بطر -

اوم - اوم - بالکسر و فتح الطار تان خزیره -

انام - کسحاب و سا با ط و امیر افریده با پرسی و
 مردم او جمیع با علی وجه الارض -

فصل الباء

بجرم - بجرم - بجرم - بالفتح معنی ای -

بزم - بزم - ثوب و بزم - بسیار زیبان رحیل
 ذ و بزم بسیار گوشت و قیل صاحب رای
 و حرم و قیل معنی عاقل وقت الغضب -

برم - برم - برم یعنی ستوه و ستوده آمدن رجع
 ک ان (۲) یقال برم بر ای ستم و ترم مثله

آبام

اشم

اوم

انام

ایم

بجرم

بزم

برم

بکم
بلم

بزوم

بزوم
بلم

بزوم
بلم

بلعوم

بشوم
بلم

بلم
بلم

بلم
بلم

بلم
بلم

بلم
بلم

بلم
بلم

وايضاً برم الذي لا يدخل مع التوم في اليسر الخلة
واجتمع ابرام وفي القتل ابرام قرونا وميوه عضاة
واحد با برمة ابرم مستوه او اردن - واستوار كردن
وجامه راريمان دوتا ه تافتن مبرم رسن دوتا ه
بر هم تافته وجامه تار و بود بر هم نشانده بر هم ايضاً
رسن بيسه - ولشكر برمة ديگه برام ج - برام بالضم
كند برم سورل خكن وان نوعي اوتيفهاست
معروف -

برجم - بر حجة نصيبين چوندا گشت براجم ج
وايضاً قومي الزبي تيم وفي المثل ان شق اول البر
برسم - برسام - بالكسر بباري معروف وقديم
الرجل فهو برسم - ابريسم بالفتح والكسر مع فتح
ايريسم بالكسرات ايضاً ثلث لغات ابرشيم مبرش
قال ابن الاعرابي ليس في الكلام افعال توالي
الكسرات ولكن افعال لفتح اللام مثل ابلج و بود
ينصرف في المعرفة والكثرة وان سميت به -

برشم - بر شمة - سخت اند و گوين شدن و پيوسته
نگرستن بچيزه بر شام بالكسرة تيزي نظر -
برطم - بر طام - بالكسر مرد سطر لب بجز طه بر امان
از ششم بر طم الرجل امي غضب -
برعوم - بر عوم - برعم غنچه ناشگفته و برعت
الشجر اذا خرجت براجمها -

برجم - بر جمته - پيوسته نگرستن و طره برهم
نازدون ابراهيم خليل الله عليه السلام وهو اسم
العجم وفيه ثلث لغات ابرايام ابراهيم بفتح الهمزة
وكسرها مع حذف الياء وتصفيره آية لان الهمزة
من الاصل لان بعد الاربعة احرف اصول الهمزة
لا تلحق بنات الاربعة زائدة في اولها وذلك يجب
حذف آخره كما في سفر جمل فيقال سفيرج - وكذا التو

في اسماعيل واسرافيل وذا قول البردو بعضم توم
ان الهمزة زائدة اذا كان الاسم عجمياً فلا يعلم اشتقاقه
فيصغر على برسيم وسمييل وسمييل وندا قول سيبويه
وهو حسن والاول قياس و منهم من يقول بر يبطرح
الهمزة والهم - براجمه كروبي از حكما وهم الذين
لا يجوزون على الله تعال بعبثه الرسل -

بروم - بزوم - بزوم ان پيش گويدن رجع ف اك
ض ۲) يقال بزوم عليه او عرض و باگشت سبابه
واهمام ووشيدن شير اي يقال بزومت الناقه و
بزومت يكبار خوردن وكذا كس و زمته - ابريم بكتير
كرسارا با زيم ج - بزيم رشته جميل -

بسم - بسم - لب شيرين كردن رجع ف اك ۲
باسم لغت منه اقسام بسم كذا كس بسم كسر لسين
و زمان بسم بسم مرد بسیار بسم -
بسطم - بسطام - بالكسر نام مرد و بالفتح
نام شهر ابوزيد بسطامي رحمة الله تعالى -

بشوم - بشوم - بشوم ناگه او شدن رجع ف اك ۲
و بستوه آمدن يقال بشوم منه - بشام متعدد منه بشام
درخت خوشبوي كه از وي مسواك سازند -
بصم - بصم - بالضم ميان انگشت خضر و بصره
چاك و دوم عتب نصيبين ميان بصره و سطل و ترب
ميان و سطل و سبابه و قتر بالكسر ميان سبابه و ابرام
و شهر ابرام ميان خضر و فوت بدر الزاميان هر دو
بسطم - بسطم - بالضم درخت -

بعجم - بعجم - بالضم باگه امود ختر رجع ف اك
بخطية بجم لغت منه وكشاده فتن من باعجم بجم
بعقم - بعقم - چوب بعقم عرب ليس في كلام اسم على
فصل بجم بجم بعجم لغت منه خضم نام مرد و بعقم و شقم
موضوعي بشام و بدر نام آبي در عرب و عقم موضعي -

بكم - بكم - بكم نصيبين گنگه رجع ف اك ۲
بلم - ابلام - آما سيدن فرج ناقه و آما سيدن
يقال بها بلمه شديده در ايت شفيته بلمين - بسلام
بالكسر ناقه كه باگه نكند از غايت آرزوي گشن
تبليم زشت نمودن كار را بگسي يقال لا تبلم عليه امره
امي لا تقج - ايلم بكسرتين و ضمتين و فختين پوست
مقل آبله يكي و يقال المال بيني و بينك شق
آلا بلمه اے نصفان - بيلم آهين سورلخ كاو
مثل بزم -

بلدم - بلدم - الرجل اذا فرق فسكت به ال
غير مجته - بدم بالهمزة و الهاء انكه جنبان باشد
از حلقوم و سينه اسب بدم مرد گران سنگ
مضطرب -

بلعوم - بلعوم - بالضم فيها حجر الطمام
في الحلق يعني راه گذر طعام در حلق و آن گلو
سرخ ستا بجمه فرد بردن لقمه بجم مرد بسیار خوار
سخت فرورنده بجم زانده -

بلغم - بلغم - بكم از چا رخلط -
بجم - بجم - بجم بجم سطر رود جامه -
بوم - بوم - چند لقمه على الذكر و الاثني حتى قول
صدي او قناد شخص بالذكر -

بهم - بهم - بتور بزه چون بره و بز فاله نزد ماده
بجم بالسكون و الحركات - مثل حمرة و تمر و شعرة و شعر
و جمع بجم بهام - ابرام پوشيده گشتن بهيم جدا كردن بره
از مادرش بجم بجمه بالضم سوار و بجم رخص اتمام
ج - و لشكر يقال فلان فارس بجمه و بيمت غاشه -
ابهام انگشت زبا بهيم ج - و فر و بسم و رو كا
امر بهيم كار فر و بسمه الاسماء البسمه به اسماء الاشياء
نحو ذاك و بولار و اولكثا بشيم عليه الكلام

حدم - احتدام - افروخته شدن آتش در
 از غضب - و سخت سرخ شدن خون بوم محترم
 روز سخت گرم حدیث نعتین آواز آتش افروخته قدر
 حدیث مثال بجزه دیگر زود جوش آید -
 خدم - خدم - بریدن رعیف و اک بصیفت
 بدیم نعت من و سبک رفتن - و سبک خواندن
 یقال افانذت من فرسل و اذا اقتت فاحدم - حدیث
 رض افانذت من زن پست الا حدیث نام مرد -
 حدام مثل نظام نام زنی -
 خدم - خدم - نام مردی که خدمت مثل خدمت
 شتافتن یقال مرید خدمت کانی تند حرج -
 حرم - حرم - بانضم احرام گرفتن تا وقت عاشق
 رضی الله تعالی عنها کنت اظیه عله و حرماهی
 عندا حرامه و حرام شدن رعیف بضمها حرمت بانضم
 کذکک و انچه شکستن او روان باشد حرمت بفتح الباء
 و ضمما کذکک حرمت ایضاً ناشائستگی و حرمت الرجل
 حرمت و ابله رجل حرام بفتح ای محرم نعتین ریح
 مثل قذال و قذال - و من الشورار بعد حضم
 ذوالقعدة و ذوالحجة و الحرم و رجب ثلثه سو دو واحد
 فرد - حرام ایضاً تا با بست ضد حلال حرم بالکسر
 کذکک - و قرئی و حرم علی قریه اهلکنا با قال الکسانی
 معناه واجب حرمت بالکسر غلبه شهوت جماع و
 فی الحدیث الذین شدکم الساتر تبعت علیهم حرمت
 و یلبون احبار و نومیدے حرمت نعتین گرداگرد
 کعبه یقال مکة حرم الله تعالی حرمان مکة و
 مدینه و الحرم احرام ایضاً مثال زمن و زمان
 حرمی بالکسر منسوب الی الحرم حرمة مؤنث و ایضاً
 مسام تنسب الی الحرم احرام ایچ م و حرام کردن
 و بماه باے حرام در آمدن - و بحرمت شدن

محرم نعت من - محرم حرام کردن حرمت حبستن
 بهجنت کسی حریم البیت و البیر گرداگردی حریم
 ایضاً حرام محرم - نام مردی محرم بفتح ناشائست
 ذو محرم آنکه نکاح به دور و انباشد محارم المیل مخادف
 محرم اول و دوازده ماه عرب و سه سال جلد محرم
 پوست که تمام پیراسته نشده باشد ناقصه حرمت الی
 لم یتم یا ضتها بعد - سوط محرم لم یتم بعد - حرمت
 بفتح کین کشن خواه شدن میش رعیف ک افانذت
 و هی کالسبعة فی النوق و الحما و فی الفجاج شاة
 حرمی شیاة حرام و حرالی - و تحرمت الشاة و کل
 انشی من ذوات الظلف و الذیة و الکلبه ایضاً
 اذا ارادت الفحل - و قولم حرام الله لا فعل کقولم
 بین الله لا فعل - حرمت بالکسر حریمه مان حرم
 نومید کردن کسی را از چیزی حرام کذکک
 رعیف افانذت اک ۲ و حرم الرجل بالکسر اذا قرء احرامه
 ای قرئ یعنی بر دم و چیره خدم بقمار بروی و حرمت
 الصلوة لغت فی حرمت و قولم تعالی للسائل و المودوم
 قال ابن عباس رضی الله تعالی عنهما هو الممارف غیر
 ماده کا و حرم ج -
 حریم - حریم - انبوسه کردن و بر یکدیگر
 افتان کشتن در بار کشتن محرم عد و بسیار حرمت
 بر یکدیگر افتان بازگردانیدن شتر یقال حرمت
 الابل فاحریمت -
 حرم - حرم - استواری - و استوار کردن تنگ
 برستور رعیف افانذت ۲ زمین در دوا و شیار
 و آگاهی در کار و فراجم آوردن در کار خوشن
 راعی بضمها حرمت مثله حازم نعت من -
 احتزام تحزم میان در بستن حرمت بانضم بند
 هنرم و کاغذ و علف و جزآن - و نام اسپ

ابن حرام نام دوسه حرام بالکسر تنگ ستور و دست
 بندگوار و فی المثل جا و از احرام الطیمن یضرب
 نیا جا و زحده - حرمت نعتین کالخص فی الصدر
 رعیف ک افانذت ۲ و تی گاه در آنگی اسپ یقال
 من فرس احزم و هو خلاف الاضرم - حریم سیله
 ک موضع تنگ بستن بود چیز و م مثله و نام اسپ -
 حشم - حشم - بریدن یقال حشمه فاحشم و باز ایستادن
 رعیف افانذت اک ۲ و فی الحدیث ان ذی بسارقی یقال
 اقطوه ثم احسوه ای اکوه باننا لقطع الدم و سنه
 حدیث آخر علیکم بالصوم فاحسوه للعرق و له به
 لا شتر محسوم بجزه و قولم تعالی سبع لیلال و ثمانیة
 ایام حسوماً ای قنایه - و احسوم الشوم ایضاً یقال
 اللیلال احسوم لانها تحسم الخیر عن الیها - حسام بانضم
 شمشیر بران و تیزی شمشیر حشم حشمین موضع حسی بالکسر
 نام زینی در با و پ -
 حشم - حشم - پشم آوردن کسی را رعیف افانذت
 ک ۲ و الاسم الحشمه و هو الاستیارة و النفض الیها
 قال الاصم انما هو یعنی النفض لا یعنی الاستیارة -
 و یقال ذاک ما یحشم فلانا ای یفضه - احتشام حشم
 و اشتن یعنی خرم داشتن و پشم آوردن یقال
 احتشمت و احتشمت من یعنی و رجل یحشم و حشم یعنی
 حشم الرجل چاکران مرد و کسانی که بجهت دوسه
 غضب کنند بر دیگران و یقال حشمت المرء اب
 اسه صحت -
 حشم - حشم - بها - اسه حقی رعیف افانذت
 و احشم العود بالکسر -
 حصرم - حصرم - بکسر تین غوره انگور - و
 مرد زش تنگ خوشه نخیل محصرم کذکک حصرم
 قوسه زه بر کمان استوار کرد -

حدم
 حدم
 حشم
 حدم
 حشم
 حدم
 حشم
 حدم
 حشم
 حدم
 حشم

حضم

حظم - حلم

حقم

حقم

حقم

حضم - حضم - الرجل حضمته اذا سخن وخال
 الاعراب في كلامه -
 حطم - حطم - شمس ربيع فاك ۳۳ يقال حطم
 فاعظم واطم حطمه سبب لانه في الحطم حطمه فحط سبب لانه
 اصابتهم حطمه اي شدة وجذب وحطمه السيل دفقة
 حطم اسبب شمسته حال ان يرمي حطم بالفتح كحمان
 سال شدن ستور ربيع ك اف ۳۳ حطمة السمن
 شمسته واداد سال حطمه مثال حمزة ووزخ
 رجل حطمه سبب خوار وآنكه بر ستور هم نماند حطم
 مثله وني المثل شر الرعاء الحطية ويقال للعكره
 الابل الحطية يعني شتر كلك لانها تحطم كل شئ حطيم ديوان
 بيرون كعبه از سوي مغرب حطام بالضم ريزه
 شمسته هر چیزی واندك مال نيادی -

حقم - حقم - نوعی از مرغان و كوتوبه -
 حكم - حكم - بالضم فرمودن يقال حكم عليه وحكم
 كردن ميان كسے قوله تعالى يكلم بينهم يوم القيمة
 ربيع فاك ۳۳ و دانش و حكمت حكته بالضم
 حقيقت هر چیزی حكيم دانا - و راست كار و استوار
 كار - و خداوند حكمت و يقال حكم فلان بالضم صار
 حكيم - احكام استوار كردن كار را استحكام لازم
 منه و باز داشتن سفيد را اسفاهت يقال احكمت
 السفية و حكيت ايضاً - حكم بنفختين و حاكم يعني حاكم ايضاً
 پدري از مین حكمت بنفختين زرخ گو سپند و كام نكام
 حكم مصدر منه و منع كردن از بدی كسے رايقال
 حكمت الدابة و احكمتها - حكيم باز داشتن ستور
 را از آنچه خواهد - و حاكم گردانیدن كسے را در
 مال خویش احكام حكم كردن صلته بعلی و بنزد يك
 حاكم شدن صلته بالي استحكام كذا كسے حاكمه با خصم
 بنزد يك حاكم شدن حكم نام مردی حكمت قوم خوارج

حكم بالفتح بر كار از موده با حكمت و اما الذي في الحديث
 ان الجنة للحكمين نعم قوم من اصحاب الاخذ و -
 حلم - حلم - بالضم خواب كرده شود و خوابيدن
 ربيع فاك ۳۳ احكام كذا كسے يقال حلمت هكذا
 و حلمته و احلمت به - حلم بالكسر استسكي و برد بار سه
 ربيع بضمها حلم بردباری كردن بگفت - و فرزند
 سوسمار و جزان بغير حليم اي مین تحالم حلم نمودن
 از خود كس نباشد حلم بالتحريك تباه شدن پوست و
 گرم در افتادن دروي ربيع ك اف ۳۳ حلمه بر پستان
 و با حلمات و نوعی از نبات - و كنه بزرگ و گرم
 حلم ج - حلمات نام موضعی حكم نام جوی نام مرد
 تخليم بردبار گردانیدن - و بحلم نسوب كردن كسی
 را حلام بالضم و التشدید بنه غالا كس از شكم مادرش
 بيرون آرند - و گو سپندان ريزه حلمان بالنون
 كذا كس حالوم شير سطر شده -

حلقه - حلقه - بالضم خشك ناسی گلو يقال
 حلقه كسے قطع حلقه -

ححم - ححم - دندگداخته - و چروده آن حتم نيكي
 و ايضاً چشمه گرم و يقال حمت الاليتة ناسی از بهتا
 و حمت حكمت اي قصدت قصدك - و حمت ارتحال
 البعير امر عجلته - و حمت الماء امر سخنة ربيع فاك ۳۳
 و حم الماء امر صار حاراً - و حمت الحمة حمة اي صارت
 حمة ربيع ك اف ۳۳ و حم الشئ و حم اي قدره مجموع
 و حم الرسل من الحمي ايضاً و هي الحرارة العارضة
 في النبدن - ححم بالكسر نرفی كه دران آب گرم كند
 احمام نرد يك آمدن كار - و مم شدن كار يقال
 احم الامر و احم باجم ايضاً اذا حان وقته و تپان
 يقال احمة الله فهو مجموع و هو من الشواذ و تپانده
 و پيار غنج شدن مردم و جایی و مناهم الرجل

و احمت الارض اي صارت ذات حمة و آب را گرم
 كردن - و باب گرم شستن - و سياه گردانیدن
 حميم آب گرم - و باران كه در گرما بارد - و خوسه -
 و خويشاوند - و گرما حمة آب گرم - و مال و ستور
 گزیده استحمام بآب گرم غسل آوردن - و كبر ما به
 شدن و خوی كردن حميم مترو و ادن زن مطلقه را
 و پير كردن چوزه - و بر آمدن سوي ستور دروي را
 بگشت سياه كردن يقال حمت امرأة اي ستها بعد الطلاق
 و حمت الفرخ اي طلع ريشه و حمت راسي اسود بعد الحلق
 و حمت امر حمت و حمة بالفتح حمة بكسر تين تحت سياه
 اتم سياه كيت احم مین الحمة قال الامصی في الكمية
 لوان يكون الفرس كيتا رشي و كيتا احم و اشد حتم
 جلود او حافر الكيت احم حم رض اف ۳۳ خاكستر و
 انكشت و هر چه سوخته باشد حمة كسے حمة حتم بانگ
 كردن اسب بگشت حلف بحوم نام اسب و دود
 حمار علی فضل من مردم حم ج - و الحمة واحد الحائم و
 هي كرائم المال يقال اخذ المصدق حمام الابل كسے
 كرائمها - و يقال بالاسم و لام غير ك اي هم و قد يقان
 ايضاً و يقال لي منه حم بالفتح و بالضم اي حمة - احمام
 مثل اتمام حامة اي طابته حمام بالكسر تقدیر مرگ
 حمة بالضم سياهی حمة امر منظر حمة الفراق ما قدر
 و حمة - و اما حمة العقب فبا تخفيف و الها و فيه
 حوض و قد ذكر في الفصل اللام - حمام بالفتح كوتوبه
 عند العرب فوات الاطواق من نحو الفواخت القما
 و ساق حر و القطا و الورا شين اشباهه كسے يقع
 على الذكر و الانثى و الها و فيه على انه واحد من جنس
 لا للتانيث و حمة العامة انها الدواجن فقط الواحدة
 حامة و حوما حمام و حامات و حائم و ربما قالوا حمام
 لواحد - حمام بالتشدید كسے حامات ج - و انما

والرجام وآن سنگا سے کلان باشد کہ بر گوز
 نسد تا خربشته شود قبل فی وصیلا ترجموا قبر سے
 اسے لا تجلو اعلیہ الرحم اراد ان لا یتم قبرہ والمجدون
 یقولون لا ترجموا قبرے والصیح: مشد ورجم
 بکمان سخن گفتن قول قائلے رجماً بالقیس یقال
 صار رجماً لبرقت علی حقیقتہ امرہ - رجم
 بقتلین کو رجام ایضاً مرجاس رجب مرجم
 بالکسر اسے شدید کا ترجمیم بہ معانیہ و فرس
 برجم یرجم الارض حافرہ - و تراجموا بالحجارة
 اسے تراجموا و راجم فلان من قومہ اذا
 ما ضل عنہم - رجام بالکسر ایضاً موضع رجامان
 خشبان منصبان علی راس البر علیہما القفر -
 رجم بالضم و جار الضبع یعنی خانہ کفتار و یقال
 ترجم کلامہ اسے فسرہ لسان آخر - ترجمان یقال
 تیماچے تراجم ج مثل زعفران و زعفر
 و یقال ترجمان بضم الجیم و ترجمان بضمین للتبع الیم
 مثل شروع و شروع -
 رجم - رحمتہ - بخشون و مہربانی کردن رحمتہ
 کذلک رجم بالضم کذلک قول قائلے واقرب
 رجماً وقد یجرک الحاء بالضم ایضاً رجم ک اولیاء
 رحم کذلک یقال رحمتہ و ترجمت علیہ - و تراجم
 القوم اسے رجم بضم بعضا - رحمت من الرحمة
 یقال رہوت خیر من رحمت ای لان ترہب
 خیر من ان ترجم رجل مرحوم و مرجم شد و لہا لغتہ
 رحمن رحیم بخشاینده و ہا اسمان مشتقان من
 الرحمة و نظیر ہا تمدان و ندم و ہا - یعنی و تجوز
 تکریر الایمین اذا اختلف اشتقا قما علی
 طریق التکید کما یقال فلان جاؤ مجراً لا
 ان الرحمن منحص باشد قائلے لایجوز ان

رجم

رجم

رجم

رجم

رجم

یسے بر غیرہ الا ترے ان قائلے قال قل
 ادعوا للذی اذ دعوا الرحمن فاعول بہ الاسم
 الذی لا یشرک فیہ غیرہ - و یقال لیسئلہ المکذوب
 رحمان الیماتہ و رحیم ایضاً یعنی مرحوم - ام
 رحم بالضم نام مکہ رحم دک (۲) زہ دان وہی
 مؤلفہ و نحویشے رحم بالکسر مثلہ - رجم بالفتح
 ناقہ رجم در و مند بعد از نتائج رحامتہ
 مصدر رفیہ (دع بضمها) رحم بفتحتین کذلک
 رجم کانت (۲) -
 رجم - رخمہ بفتحتین مرغ مروارید و الرحمة
 ایضاً فریب من الرحمة یقال وقعت علیہ
 رخمہ اسے مجبہ ولیند و یقال رخمہ رخمہ
 و رحمہ رحمہ و ہا سوا و شتاہ رخما سپید سر
 عمرہ کذلک و لا یقال مرخمہ و فرس الرخم
 و کلام رخم اسے رقیق - رخامتہ نرمی او از
 دع بضمها) ترجم نرم گردانیدن و انداختن
 حرف از آخر کلمہ در نما آرخام بیضہ زیر بال
 گرفتن ماکیان فی مرخمہ و مرخم ایضاً و یقال
 ماوری ای ترجم ہوا سے ای الناس ہو یفتح الخاء
 و ضمها مثل جذب و طلب ترجم ایضاً ہے از
 حمیر رخام بالضم سنگ سپید و نام مو سفید
 رخامتہ درختی است -
 روم - روم - رخمہ بر آوردن در پی کردن
 جامہ رجم ک (۲) و سد بر آوردہ روم
 بالضم نیز و ادن رجم ک (۲) روم جامہ کہنہ
 ثوب روم مثلہ - و روم الثوب اسے اخلق
 و استرقع فوم روم بالکسر و بالفتح موضع درجہ
 کردن روم در پستہ کردن جامہ راد ہو
 متعدد لازم - اروام ساکن بودن بر جامے

و برقرار بودن تپ و مند و روم مردم و
 سحاب مردم -
 روم - روم - از سر بیرون شدن آب از خود
 رجم ک (۲) بفتہ روم و جفان روم و روم
 و یقال - روم علی الخمین امی زاد -
 روم - روم - شتر بر زمین مانده از لاغری روم
 روم بالضم فیما مصدران مذ رجم ک (۲) و ک
 نمی روم و یقال للثابت القائم علی الارض - روم
 رجم ک (۲) مرزمتہ اقامت دراز کردن بر جا
 و پی کید گیر خوردن و دویز را و جمع کردن میان
 دویز بخوردن چون نان و انگور و مانند آن
 یقال رومت الابل اذا خلطت بین معین و
 فی الحدیث اذا اکتتم فراد موایرید مولاة احمد
 و یقال روم الرجل بجمول اذا ضربہ المرض - روم
 بفتحتین آواز ناقہ پیش بچہ کردن بان باز کندہ بر
 مثال نالہ و ہواضی من الخنین و فی الشل
 رومہ و لا قدرہ یفرس لمن بعد و لایفی - و یقال
 رومت الناقہ اذا انت عند ولدہا و روم الرعد
 ایضاً روم السباع اصواتہا - روم بانگ شمشیر
 بمعنی زیمیر زمان بالکسر و شمارہ ام مردم باد
 شمال روم بالفتح گرد کردن رجم ک (۲) و ک
 رومہ بالفتح و الکسر پشتوارہ جامہ و جزآن ترجم
 پشتوارہ بالستن از جامہ چشم شدن روم بالکسر
 پرچی از ششم -
 رسم - رسم - نشان و آیین روم کذلک و
 ایضاً تغالی یعنی فکر کہ بر چوب کندہ باشند بہت
 انبار و جزآن و ہو ایضاً بالشین المجد و غنی تجلی
 بہ الدائیرہ بفتحتین یقال رسم علی کذا و کذا
 اسے کتب و کار فرمودن روایم کتا بہا سے

زرقم - زرقوم - بالفتح والتشديد طعام كدروى
 خراومسكه باشد زرقم خوردن آن وضع وفاض
 قال ابن عباس لما نزل قوله تعالى ان شجرة
 الزقوم طعام الاثيم قال ابو جبريل الفتر بالزبد تنقره
 فانزل الله تعالى انها شجرة تخرج في الجحيم طلحا كأنه
 رؤس الشياطين اذ قام فروخو را نیدن از وقام
 فروخو رو ن ترقم لقبه کردن و انفرط کردن ر خورون
 قال ابن كزير الزقوم بالضم واللام الحلقوم -
 زكم - زكام - بالضم بیماری سرودماغ زكم الراس
 يستعمل مجولا - واز كاشد فهو مزموم - ويقال فلان
 زكم ابويه اذا كان آخر ولد بها -
 زلم - زلم - بالتحريك روض افت ۲۲ اتير قمار
 از لام سج - وهو ايضا الذي يكون خلف الظلف
 ولم ايضا واحدا لوبار و الجمع الازام - والازلم الجحج
 روزگار و زلمت الحوض لما شرب مع فاض ۲۲
 ويقال هو العبد زلمة بالضم والفتح مع حكوم اثنان
 وحرکت و زلما بالفتح اسی حقا و قد اوحذ و اوكذ كذا
 يقال في الامت - ويقال امرأة مزلية زنة كدرار
 نباشد رجل مزلم اے محضف الهیة - و قد ح مزلم
 و زلم الذي اچید قد و صنعت و كذا اعصا مزلمة
 و احسن سمة مزلم ايضا هذا الزلمة بالتحريك كذا
 نشان و دروش بزك بر گلو باشد و نشان كه
 بر گوش باشد آنرا زنة گویند بالنون ازلم ازلم
 نقان منها زلما ز نما مونت - زكت عطارد آ
 قلنته - از ليام زود برگشتن و کوچ کردن - و بر پا
 شدن چیز سے - و بلند بر آمدن چاشت يقال
 ازلام النهار ای ارتفاع ضحاح -
 زحم - زمام - بالكسر مدار و رشته كه در چوبه بینی
 شتر بند و بروی مهار بندند زمام النعل نچه و وال

بروی بندند يقال زمرت النعل البيراع و فاض
 ۲۲ زم پیش شدن در رفتن و زم با فذای تكبر فهو
 زام قوم زم ای شیخ بانو فم من الكبر و زم اجمال
 شد و لكثرة - ويقال اخذ الوب خلقة قد سب
 بها زانار ساری رافعا و زما الذئب و ازوما
 بمعنى زمره بنشین آ و از عدد و كلام الجوس عند الكرم
 زمزم بنشین چاهی كه و زمزم و عطيل اسان للذئب
 زمزمه بكسر تین جماعتی از مردم - زمزم اجماع من اللیل
 زمزم كذ لكس - ويقال واری من داره زمزم بنشین
 اسے قریب - ويقال لا و الذي و حی زمزم بینه
 ما كان كذا و كذا ای تجا به و تلقاه و امر بنی فلان
 زمزم ای قصد مثل ام - زمم بالضم موضعى -
 زمم و يقال هو العبد زتممة - بالفتح و الضم مع سكن
 الوسط و حرکت ای حقه قد العبد قال الكسائي ای
 حقا كما مر في زلمة زتمة و دروش گوش بزقطیع فی الاذن
 فیترك معلقا و یفعل ذكبا بالکرام من الابل و غیرها
 يقال بعیر زمم و از زم و مزوم و ناقه زتمة و زنار و مزوم و ما
 الذي فی الحبیث الضامة لوزن فنی الكریة لان الضامة
 لازمة لها و انما يكون ذكبا فی المعز زتمم و مزوم و كذا
 بقوسه لمحق شده باشد كه ذكبا زانسان بود قول تعالى
 عقل بعد ذكبا زمم و يقال هو اللیلم الذي يعرف بلون
 كما تعرف الشاة بزمتها - مزوم ايضا ستران ریزه و
 نام فحلی از زم بطنی از بر بوع -
 زهم - زهم - بالضم پیر زهمان نام كسکه زهمه یا كسکه
 زهمه بوی زهم و بریش زهم بالتحريك سب شدن
 دست و ریم گرفتن وضع كذا ف هم زهم كذا لعت منه و
 فر به مزهمه نزد كی يقال زهم الخسین ای داناها -
 زهم - زهم - نام ای - و نام مردی و چرخ
 و چرخ باز زهمان دو برابر از بنی عبس -

زیم - زیم - كذا انهم گوشت متفرق بر وضع
 زیم ايضا نام ای - و موضعى -
 زیمته - كمر حله گردون -
 زخم - موضعى و زخم سخت دور کردن آنرا وضع
 زخم اللحم گوشت بوسید و كندید وضع كذا انهم
 مثله زخم لغت منه و فیه زخمة محرکة خاص اللحم السبع
 او هو ان يكون منسا كثر الاسم و الاز هو منه زخما و زن
 بد بو و از زخم اكل بار را برداشت -
 الزر الزریمته - كعلا بطة الغلیظة و العقیقة -
 زخلمه - و یضم گمان و دهم و كینه و دشمنی -
 زلقوم - بالضم خنك ناسه گلو -
 مزلم كیشل سبک -
 زام - من النهار ربع روز و زمان من النهار
 و در ربع یعنی نیمه روز زام ربع هر چیز و شهر بیست و شش روز
 و العامة تقول جام زوم بالفتح خورد نیست لذیذ اهل
 این كذا زهم سازند و بالضم غصبت در حجاز و ناهیه است
 با مینیه زوان بالضم گوید نیست اذ كذا انهم فر ازم
 آده از هر چیز زامات فرق با زامه كیك -

فصل السين

سأم - سأم - سامة سأم - سامة سامة آدن
 وضع كذا انهم رجل سؤوم نعت منه سليم كذا كك
 ستم - ستم - یضمتین كلان ستمین بیم زانده -
 سجم - سجم - سجام - روان شدن اشك
 وضع فاض ۲۲ انسجام كذا كك سجم متعدد وضع
 ارض ۲۲ كك ۲۲ عین سجم نعت منه - ارض سجم
 اسے محطوة و اسجت السما مثل اشجت - انهم و هو
 اكل الذی لا یرضو -
 سجم - سجمه - بالضم سیاهی آسم نعت منه و عبارت

زقم - زقم
 زیمته
 زخم
 زكم - الزریمته
 زخلمه
 زلقوم
 زم - مزلم
 زام
 سأم
 ستم
 زهم - سجم
 زهم - زهم

له الزوم معنی اللسان ۱۲ اقی ۱۲ فی الصحاح اوله يكون المعز حلقها استعانة كالغز و نزلتان فان كانت فی الاذن فی زتمة ۱۲

